

ISRAEL '98

Světová výstava známek ISRAEL 98, která se konala v Tel-Avivu od 13. do 21. května 1998, je za námi. Jejího slavnostního zahájení, mimochodem velmi neformálního, se zúčastnil prezident izraelského státu E. Weizman, pod jehož patronací se výstava konala. Dalšími patrony byli izraelská ministryně spojů paní Limor Livnat, primátor Tel-Avivu pan Roni Milo a Mezinárodní filatelistická federace. Podporu rovněž poskytl Federace evropských filatelistických asociací FEPA. Výstavu organizoval Svaz izraelských filatelistů ve spolupráci s Izraelskou poštou a s Izraelskou filatelistickou službou.

V prostorách tel-avivského veletržního výstaviště shromáždili pořadatelé velmi reprezentativní výběr 523 soutěžních exponátů v klasických soutěžních třídách a 5 exponátů ve třídě MOFILA. Svědčí o tom i následující přehled ocenění. Bylo uděleno 52 velkých zlatých medailí, 82 zlatých, 103 velkých pozlacených, 72 pozlacených, 75 velkých stříbrných, 56 stříbrných, 43 postříbřených a konečně 17 bronzových medailí. Pouze tři exponáty obdržely diplom na potvrzení o účasti. Zbytek exponátů byl buď přefazen mimo soutěž, nebo nebyl hodnocen resp. nebyl dodán (vesměs exponáty literatury).

V Mistrovské třídě F.I.P. (tentokrát bez našeho zastoupení) nejvíce zaujaly dva exponáty. Peter Jaffe z Austrálie vystavil zcela unikátní exponát známek souostroví St. Vincent z jeho klasické periody. Detailní studie prvních tiskových desek prezentovaná známkami v prvotřídní jakosti a v unikátních dochovaných celcích, doprovázená zcela ojedinělými celistvostmi od samotného počátku výstavy předurčovala exponát na jednoho z kandidátů Velké čestné ceny. Edgar Kufal z Německa vystavil poprvé v mistrovské třídě F.I.P. svůj exponát klasických známek Hamburku. Samotným vznikem a výrobou těchto známek je velmi obtížné vzhledem k náročnosti třídění dostupného materiálu. Co však z exponátu činí zcela špičkovou záležitost, je přítomnost naprosto nevidaných celistvostí přepravovaných na velké vzdálenosti. Vzhledem k různorodosti způsobů vyplácení poštovních záseků před vznikem U.P.U. se v exponátu objevilo i několik unikátních celistvostí tarifně přesně vyplacených v kombinaci s klasickými známkami různých evropských států.

J.L. Klein při převzetí velké zlaté medaile

Kufalův exponát proto kandidoval rovněž na Velkou čestnou cenu. Nás může těšit, že exponát našeho krajanu Otto Hornunga z Velké Británie Historie pošty otomanského císařství na zmíněnou cenu v širším výběru kandidoval rovněž, na druhé straně pak můžeme litovat, že do užšího výběru prováděného hlasováním jury se už nedostal.

Vlastní soutěž byla obslána velmi silně. Česká republika nabídla organizátorům k přijetí celkem 23 exponátů, přijato jich bylo celkem deset, z toho čtyři do třídy literatury a zbytek do standardních soutěžních tříd. Ve třídě tradiční filatelie jsme své zastoupení neměli. Přesto však známky Československa zaznamenaly při hodnocení velký úspěch, neboť je na výstavě prezentovali dva zahraniční členové našeho Svazu i naši Společnosti sběratelů československých známek. První z nich, J. L. Klein z Holandska, za svůj exponát Československo 1918 – 1939 obdržel velkou zlatou medaili a druhý, Henry Hahn ze Spojených států, medaili zlatou za exponát ze stejného časového období. Oba exponáty uvidíme rovněž na naší Praga 1998, a tak se diváci mají na co těšit ve srovnání s dalšími vystavovateli od nás i ze zahraničí. Ve třídě poštovní historie naše barvy hájily dva exponáty. Vít Vaníček za svou Polní poštu rakousko-uherského námořnictva získal pozlacenou medaili (poprvé vystavil na osmi rámech) a Svatopluk Petr za Poštovní spoje na Moravě a ve Slezsku získal velkou stříbrnou medaili. Vaníčekův exponát se mi při hodnocení zdá být značně podceňen (jeho vývoj na světových výstavách sleduji velmi pečlivě posledních pět let a musím konstatovat, že při jeho stále rostoucí kvalitě se daleko spíše než jeho hodnocení mění názory jurymanů PH na to, jak interpretovat jeho obsah a význam vzhledem k soudobému chápání poštovní historie obecně). Petrův exponát získal vzhledem ke své koncepci mimořádně dobré ohodnocení, a to především proto, že jeho význam vzhledem ke zvolenému období i regionu je z celosvětového hlediska přece jen omezenější. To však neznamená, že nemá perspektivu dalšího růstu. Naopak. Členové jury se na výstavě vyjádřili vcelku jasně, jak se pracovat až k příčkám pozlaceným, a pokud jejich názor bude pro vystavovatele akceptovatelný, lze očekávat v budoucnosti hodnocení vyšší. Ve třídě tématické nás hájili dva osvědčení a zkušenosti vystavovatelé, Lumír Brendl a Jiří Horák. Oba za své exponáty obdrželi velké pozlacené medaile, což je na světovém fóru jistě velký úspěch, který povzbudí především naše tématické sběratele. Dovolím si malou odbočku. Po srovnání zkušeností z mnoha výstav v posledním období chci tvrdit, že zejména pro sběratelské směry pěstované v naší zemi představuje tématická filatelie a příklon k ní velmi dobrou perspektivu i při tvorbě kvalitních exponátů pro světové přehlídky a exponáty obou našich vystavovatelů mohou být pro naše sběratele téměř dokonalým metodickým návodem. Jde pouze o to, aby zvolené téma bylo dostatečně obsažné a dovozovalo současně zařadit i historizující materiál, který lze považovat za vzácný až unikátní. Ve třídě aerofilatelie nás reprezentoval exponát L. Pytlíčka Pionýrské lety a počátky čs. letecké pošty. Obdržel velkou pozlacenou medaili. Proti předchozím výstavám jde o hodnocení mírně nižší a jeho důvody vidím především ve zcela rigorózních požadavcích jury na vhodnost výběru materiálu a jeho jednoznačnou identifikaci jakožto materiálu výhradně aerofilatelistického. Především v těchto dvou hodnotících kritériích byl

Ukázka světových rarit, které byly vystaveny: MAURITIUS 1847 - POST OFFICE, HAWAII 1851

exponát hodnocen níže než dříve. Není to však jen záležitost vystavovatele. Zdá se mi, že i ve třídě aerofilatelie jsou hodnotící kritéria předmětem určitého vývoje a že názor jurymanů není vždy ve všech směrech jednotný.

Ve třídě mládeže vystavil náš Robert Skolek exponát Vodní sporty a získal bronzovou medaili. V příštím roce se změni věková kategorie vystavovatele a získá pro rozvoj svého exponátu další prostor. Ten snad umožní důkladnější propracování tématu a pozvolný přechod od v podstatě motivového exponátu k exponátu skutečně tématickému. Jako optimální se mi zdá, aby k péči vedoucího kroužku, která je bezesporu příkladná, přistoupil i patronát zkušeného tématického vystavovatele, který poradí právě s volbou a interpretací materiálu. Třída literatury byla z naší strany obslána již známou publikací F. Beneše a P. Tošnerové Pošta v ghettu Terezín a při svém pátém vystavení na světové úrovni získala velkou pozlacenou medaili a blahopřání jury za zpracování poštovně historické části. Příjemným povzbuzením je ocenění obou našich časopisů Merkur Revue a Filatelie stříbrnou medailí, stejného ocenění se pak dostalo i katalogu POFIS 1997, Československo 1945 – 1992. Cesta k vyššímu hodnocení pro posledně zmíněné publikace vede výhradně přes prohlubování kvality poskytovaných informací a přes "prátelštější" vztah k cizojazyčnému čtenáři. Souhrnně hodnoceno lze vystoupení českých vystavovatelů na výstavě ISRAEL 98 hodnotit velmi příznivě.

Z výsledkové části zbývá uvést absolutní vítěze. V národní třídě získal Velkou národní cenu exponát J. Hackmeyer Svatá Země za Otomanské nadvlády, který se z poštovně historického hlediska věnuje nejstarším doloženým způsobům poštovní přepravy dopisů na území dnešního Izraele. Velkou mezinárodní cenu získal Gene Scott za exponát Uruguay, Vydání Slunce 1856–1862, který předvedl dokonalou studijní ukázkou tradičního exponátu snad se všemi dostupnými raritami, a konečně absolutně nejvyšší ocenění – Velkou čestnou cenu výstavy – získal již zmíněný exponát Hamburg E. Kufala z Německa. Pohled na statistiku udělených zlatých medailí ve vztahu k obsahové náplni oceněných exponátů poskytuje velmi důležitý závěr, jehož rozboru by se měla věnovat jak naše komise jurymanů, tak jednotliví vystavovatelé. Jde o to, že exponáty známek moderních států se do tohoto klubu vyvolených mohou zřejmě dostat jen díky zcela neobyčejnému souběhu všech skutečností, ovlivňujících jednotlivá hodnotící kritéria, přičemž význam hodnoceného exponátu přitom hraje roli snad nejdůležitější.

Informace o vystavených exponátech by nebyla úplná bez zmínky o skvostech vystavených v Čestném dvoře výstavy. Čtenář mi snad promine trochu lokálního zaujetí, když řeknu, že všem pokladům dominoval famózní exponát Hanse Sineka z Izraele (původem z Jablonce nad Nisou), který svůj exponát prvních emisí Rakouska a Lombardska–Benátska zahajuje pěti dopisy prvního dne vydání, následovanými třemi tokajskými dopisy, z nichž jednokrejarová známka na strojním papíře a na úředním formuláři zaslaném třicátého října do Vídně je doposud jediným registrovaným exemplářem na světě. Oči přecházejí nad vším tím nejvzácnějším, co nám klasické Rakousko může nabídnout, přičemž detailní studie veronských a milánských falz včetně poštovního použití není tím nejvzácnějším. Samozřejmě že v Čestném dvoře nechyběly další skvosty. Viděli jsme vůbec poprvé veřejnosti představený osmiblok 2 1/2-rappového Winterthuru poštovně použitý v roce 1840 na dopise do Zürichu (majetek Muzea komunikací v Bernu), jeden ze čtyř známých nepoužitých Modrých Mauritiů a jednu ze tří známých "plesových" obálek s Mauritiem oranžovým (majetek British Library v Londýně), známou Feldmannovu obálku s Black Penny použitou již 1. května 1840 a pochopitelně i celou řadu dalších skvostů, na jejichž popis tu místo už nezbyvá.

Izraelská poštovní správa se činila k výstavě přiměřeně. Vyдалa aršíky k otevření nového Poštovního a filatelistického muzea v Tel-Avivu, válku za nezávislost připomněla aršíkem s motivy bojových letadel nad izraelskou krajinou, dětem je určen aršík s vyobrazením jejich domácích miláčků, a konečně k výstavě samé vyšly dva aršíky, jeden s vyobrazením počítačového modelu Chrámu krále Šalamouna a druhý s motivem mladé ženy z mozaiky z Zippori, jedné z nejkrásnějších dodnes dochovaných (u obou aršíků existují i nezoubkované verze). Každý tématický den na výstavě měl své příležitostné razítko a k dispozici byly rovněž i automatové známky ve třech verzích. Provoz poštovních přepážek byl perfektně zorganizován, za celou dobu výstavy jsem nezaregistroval je-

diný kolaps. Ke koloritu výstavy patřila i účast obchodníků, zaměřená převážně na teritorium Izraele, Blízkého východu a oblasti Středozemního moře. A k dostání byl i velice kvalitní materiál.

Celkově lze výstavu ISRAEL 98 hodnotit jako velmi úspěšnou. Pořadatelé odvedli ojedinělý kus práce proto, aby se všichni zúčastnění cítili příjemně. Řada doprovodných společenských akcí včetně zahájení i palmáre byla na vysoké úrovni. Sám pracovní program výstavy byl velmi zajímavý a bylo příjemné vidět, že se ho účastní i naši zástupci, reprezentovaní náměstkem generálního ředitele České pošty ing. Špačkem a předsedou SČF Lumírem Brendlem. Pro všechny zúčastněné přinesla výstava ISRAEL 98 jistě i mnoho podnětů pro přípravu naší nadcházející PRAGY.

Ing. Pavel PITTERMANN
člen jury ISRAEL 98, národní komisař

Filatelistické výstavy v zahraničí

1998

září
10. - 13. 9.
PRAHA -
Česká
republika
PRAGA 1998
Mezinárodní výstava
poštovních známek
pod patronací FIP

září

4. - 13. 9.
LISBOA - Portugalsko
PORTUGAL 98
Mezinárodní výstava
poštovních známek
pod patronací FEPA

Portugal 98
WORLD PHILATELIC EXHIBITION

říjen

20. - 25. 10. JOHANNESBURG -
Jižní Afrika
ILSAPEX 98
Mezinárodní
výstava poštovních
známek
pod patronací
FIP

říjen - listopad

23. 10. - 1. 11. MILANO - Itálie
ITALIA 98
Mezinárodní
výstava
poštovních
známek
pod patronací
FIP

1999

duben
27.4. - 4.5.
NÜRNBERG
Německo
IBRA - 99 -
Světová
výstava
poštovních
známek
pod patronací FIP

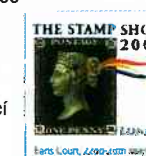
červenec

2.7. - 11.7.
PARIS - Francie
PHILEXFRANCE 99
Mezinárodní
výstava
poštovních
známek
pod patronací
FIP

2000

květen
22. 5. - 28. 5.
LONDÝN - Velká Británie
LONDON 2000
Světová
výstava
poštovních
známek
pod patronací
FIP

květen - červen

30. 5. - 4. 6. VÍDEŇ
Rakousko
WIPA 2000
Mezinárodní
výstava
poštovních
známek
pod patronací
FEPA

červenec

7.7. - 16.7.
ANAHEIM
Californie, USA
Světová výstava
poštovních
známek
EXPO 2000
pod patronací
FIP

